

Dosarul nr. 2rac-129/2022
2-20164070-01-2rac-15062022

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (N. Ghedrovici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Malii, V. Cotorobai, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”, reprezentată de avocatul Eduard Melnic,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „FLORENI” cu privire la încasarea penalității de întârziere,
împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 decembrie 2020, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „FLORENI” cu privire la încasarea penalității de întârziere în mărime de 40 196 de lei și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 1206 de lei, costul traducerii înscrisului în mărime de 655 de lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/04-19-12 din 01 aprilie 2019, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, având calitatea de vânzător, și-a asumat obligația de a vinde, iar SRL „FLORENI”, în calitate de cumpărător, s-a obligat să primească producția agricolă (porumb) și să achite costul acesteia în termenul stabilit.

La 18 mai 2020, în conformitate cu prevederile punctelor 4.1. și 4.2. al contractului nr. 01/04-19-2 din 01 aprilie 2019, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a transmis producția agricolă (porumb) în valoare de 767 696,64 de lei, reieșind din costul de 3,50 lei pentru 1 kg, fapt confirmat prin facturile fiscale eliberate la data de 18 mai 2020 (Seria EAA nr.002350618; Seria EAA nr.002350620; Seria EAA nr.002350619), iar SRL „FLORENI” având obligația, potrivit punctului 5.4. din contract, de a achita prin virament marfa primită în decurs de 14 zile bancare lucrătoare din momentul recepționării acesteia, termenul limită, fiind data de 05 iunie 2020.

Reclamantul a susținut că, raporturile juridice între părți, generate de condițiile

contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/04-19-12 din 01 aprilie 2019, atestă o executare necorespunzătoare a obligațiilor asumate de către SRL „FLORENI”, exprimată prin achitarea mărfii livrate cu o întârziere semnificativă.

Reclamantul a notat că, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a transmis producția agricolă în valoare de 767 696, 64 de lei la data de 18 mai 2020, aceasta fiind achitată parțial în termenul stabilit de punctul 5.4. al contractului, doar în sumă de 90 000 de lei.

La 05.06.2020, datoria constituia 677 696 de lei, care a fost stinsă integral la data de 06 octombrie 2020.

Reclamantul a menționat că, executarea necorespunzătoare de către SRL „FLORENI” a obligațiilor asumate în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/04-19-12 din 01 aprilie 2019 constituie temei pentru repararea prejudiciului cauzat.

Reclamantul a indicat că, potrivit punctului 6.3. din contractul de vânzare-cumpărare nr.01/04-19-12 din 01 aprilie 2019, în scopul evaluării anticipate a prejudiciului, părțile au convenit asupra unei clauze penale în mărime de 0,1 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Ca urmare a efectuării unui calcul în perioada 06 iunie 2020 - 06 octombrie 2020, reclamantul a solicitat o penalitate în sumă de 40196,65 de lei.

Reclamantul a mai indicat că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, în adresa pârâtului a fost expediată pretenția din 25 noiembrie 2020 cu propunerea, în termen de 7 zile, de a achita penalitatea de întârziere în sumă de 40196,56 de lei, însă aceasta a rămas fără examinare și executare.

Prin hotărârea din 08 iulie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, a fost admisă integral acțiunea.

S-a încasat de la SRL „Floreni” în beneficiul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” suma de 40 196 lei cu titlu de penalitate de întârziere, taxa de stat în sumă de 1 206 lei, costul traducerii înscrisului în sumă de 655 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 000 lei.

Prin decizia din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SRL „FLORENI”.

S-a casat hotărârea din 08 iulie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă prin care acțiunea a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în mod eronat a elucidat și constatat anumite circumstanțe ale cauzei, nu a verificat și apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii acțiunii, aplicând eronat legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie-15 mai 2020.

Instanța de apel a stabilit că, creditorul este îndreptățit de a pretinde de la debitor repararea prejudiciilor cauzate prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare și tardivă a obligațiilor acestuia din urmă, inclusiv prin intermediul penalității convenționale, prestație pe care nu o poate pretinde în cazul în care neexecutarea și/sau întârzierea debitorului este justificată.

Instanța de apel a relevat că raportul juridic litigios între părți s-a realizat în perioada de după instituirea în țară a stării de urgență, raporturile obligaționale

instituite până la această dată și în perioada stării de urgență fiind stinse prin executare de către apelantă. Astfel, apelantul SRL „FLORENI” a dat dovadă la realizarea raporturilor obligaționale cu intimata de bună-credință, executând obligațiile parțial atât în perioada instituirii stării de urgență, cât și ulterior acesteia, în măsura posibilităților financiar-economice disponibile.

Instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate declarațiile reprezentantului intimatului în instanța de apel, precum că neexecutarea obligației de plată la scadență de către apelant nu ar fi justificată, deoarece starea de urgență a fost instituită pentru perioada 17.03.2020- 15.05.2020, iar livrarea mărfii a avut loc la data de 18.05.2020, astfel apelantul urma să-și execute obligațiile conform prevederilor contractuale.

Instanța de apel a stabilit că neexecutarea realizată ulterior s-a datorat unor impedimente în afara controlului apelantului, nedeterminate de voință și acțiunile acestuia, inclusiv de efectele stării de urgență instituite ca urmare a situației epidemiologie, efecte ce au subzistat inclusiv după încetarea stării de urgență, relevanță în acest sens prezentând că activitatea apelantei este realizată, în special, în domeniul HoReCa, activitatea căroră a fost limitată și chiar restricționată în perioada stării de urgență și ulterior încetării acesteia, inclusiv prin deciziile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, concluzie ce rezidă din raportul prezentat de apelantă.

Or, în aceste circumstanțe instanța a constatat că reducerea încasărilor apelantului și limitarea activității acestuia a făcut imposibilă, din motive neimputabile acestuia, executarea în termen a obligațiilor pecuniare față de intimat, deoarece pandemia generată de COVID-19 și declararea stării de urgență a compromis iremediabil circuitul de mijloace bănești a SRL „FLORENI”, făcând imposibilă onorarea la scadență a obligațiilor de plată pentru cerealele recepționate, iar odată cu instituirea stării de urgență și în perioada ulterioară acesteia și-a sistat activitatea tot sectorul HoReCa, instituții publice, școli și grădinițe, care sunt mari consumatori de carne de pasăre, iar odată cu sistarea activității lor, a fost întrerupt și procesul de cumpărare a cărnii de pasăre de la apelantă și, în consecință, aceasta a încetat să mai încaseze de la acești cumpărători tradiționali mijloacele bănești planificate.

Instanța de apel a reținut că, întreprinderile din Republica Moldova prima dată în istoria țării s-au confruntat cu o pandemie de acest gen, cât și cu consecințele generate de pandemie și de starea de urgență declarată pe întreg teritoriul țării, care a stopat activitatea multiplelor sectoare ale economiei pentru o perioadă de două luni, cu efecte ulterioare în privința acestora, fiind evident că la încheierea contractelor de vânzare-cumpărare apelantul SRL „FLORENI” nu a putut în nici un mod să prevadă declanșarea pandemiei, instituirea stării de urgență și consecințele generate de acestea pentru activitatea economică.

Instanța de apel a apreciat situația nominalizată ca fiind justificativă pentru apelant în vederea excluderii obligației acesteia de plată a penalității de întârziere, considerent din care a admis apelul declarat de SRL „FLORENI”, casând hotărârea instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”.

La 02 iunie 2022, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, reprezentată de avocatul Eduard Melnic a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele, fiind aplicate greșit prevederile normelor de drept ce reglementează circumstanțele care justifică neexecutarea obligației, precum și justificarea neexecutării obligației datorită unor impedimente, stipulate în art. 903, 904 din Codul civil.

Recurentul a susținut că, în prezenta cauză, inclusiv până la soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară în baza pretenției din 25 noiembrie 2020, nu a fost prezentată nici o notificare din partea debitorului SRL „Floreni”, care ar justifica executarea necorespunzătoare a obligațiunilor asumate, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/04-19-12 din 01 aprilie 2019.

Recurentul a menționat că, executarea necorespunzătoare de către SRL „FLORENI” a obligațiunilor asumate în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/04-19-12 din 01 aprilie 2019 a constituit temei pentru repararea prejudiciului cauzat. Invocarea de către SRL „FLORENI”, doar în cadrul dezbaterilor judiciare, după acționarea acesteia în justiție, a faptului neexecutării obligației prin prisma stării de urgență, declarate pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie 2020 - 15 mai 2020, conform hotărârii Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020, este una speculativă, deoarece actul juridic a fost încheiat în data de 01 aprilie 2019, iar producția agricolă a fost predată în data de 16 mai 2020.

Recurentul a indicat că, fiind în prezența unor diminuări a volumului de vânzări la întreprindere, debitorul, fiind în prezența unei posibilități de a iniția modificarea termenului de plată, de care nu s-a ținut cont, se poate conchide, că SRL „FLORENI”, în mod intenționat, conștient a acceptat oferta unui lot considerabil al producției agricole în data de 16 mai 2020 în sumă de 767 696 de lei, ca ulterior, în instanța de judecată să justifice executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate, nu din cauza unei gestionări defectuoase a întreprinderii, dar prin prisma pandemiei, care constituie un mod de eschivare neîntemeiată de la repararea prejudiciului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 17 februarie 2022.

La data de 15 aprilie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 140), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 02 iunie 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 15 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, reprezentată de avocatul Eduard Melnic cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 151).

Prin referința depusă la 25 iulie 2022, respectiv 26 septembrie 2022, SRL „FLORENI” a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de GĂ „Zmeu Ștefan Vladimir”.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apela apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, reprezentată de avocatul Eduard Melnic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”, reprezentată de avocatul Eduard Melnic.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh